

Cambridge University Press
978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349
Edited by Henry Thomas Riley
Excerpt
[More information](#)

GESTA ABBATUM MONASTERII SANCTI
ALBANI.

[MS. COTTON. CLAUDIUS E. IV.]

SECTIO SECUNDA, CONTINUATA.

17693.

A

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,

regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

GESTA ABBATUM MONASTERII SANCTI ALBANI.

SECTIO SECUNDA, CONTINUATA.

*De præfectione Johannis de Berchamstede, submissi, in
Abbatem ¹ vicesimum quintum Monasterii Sancti
Albani.*

*Qualiter Malcolmus, Escaetor Regis, post obitum præ-
dicti Abbatis Monasterii Sancti Albani, et omnia
bona ejus in manus Regis seisyvit, ministros suos
imposuit, et per ² inauditus extortiones ipsum
Monasterium apporriavit.*

Celebris memoriæ viro, Domino Rogero de Nortone, A.D. 1290.
Abbate hujus ecclesiæ, viam universæ carnis ingresso, On the
death of
Abbot
Dominus Malculmus de ³ Harle, Escaetor Domini Regis, Roger,
the King's
de ejus morte certificatus, mox properavit, domum Escheator
takes
possession.
Sancti Albani intravit, ac universa et singula potenter
et impatienter occupavit. Claves omnium officiorum
aperte Abbatis arripuit, nostros destituit, suos con-
stituit; domos, thalamos, et ⁴ conclaves diligenter scru-
tando, multa invenit,—et multo plura invenisse con- His extor-
tionate
conduct.
cupivit,—quæ in matricula sua conscribi fecit, et ita,
ne elongarentur, alios a potestate ejecit. Monachos
provectiores coram se evocavit, de thesauro Abbatis
defuncti comminanter interrogavit; qui ⁵ asserunt ip-

¹ The words "*in Abbatem*," are repeated here in the MS., by inadvertence.

² *inauditus* in MS.

³ Or "*Harlege*," the name being abbreviated, "*Harl*," in the MS.

⁴ Sic in MS.

⁵ Sic in MS.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,

regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1290. sum in vita sua ¹pecuniam suam distribuisse, quemadmodum eidem bene potuit licuisse.

Further proceedings of the Escheator. Cum igitur ipse Escaetor semper prætendebat Dominum Regem habere eundem statum in temporalibus, vacante monasterio, quem habuit Abbas vivus, cepit fidelitates et juramenta ab hominibus Baronie; illius servos, quanquam pauperes, per tallagia immisericorditer depauperavit, ¹pecuniam multiformiter coacervare festinavit. Cum enim in ambitu monasterii non invenissent monetam vel aurum, tam ibi quam in maneriis multum gavisus est se invenisse instaurum, quod Prior noster, Dominus Johannes de Marins, verèbatur in magna sui parte vendidisse, propter indignationem regiam quam potuit incurrisse; et, licet devote petenti, superstite Abbate, de fine faciendo pro vacatione habenda, Dominus Rex gratiam facere negabat. Quam obtinere non potuit, obtinuisse sperabat.

Prudent conduct of the Prior.

Recent visit paid by King Edward I. to Saint Alban's, and promise made by him to the Prior, of moderation on part of his Escheator. Sed spes et eloquium confortavit regium nos, quos spes lædebat. Cum enim ad Dominum Regem, apud Sanctum Albanum declinantem, et prædictum Abbatem personaliter visitantem, Prior noster appropinquasset, et ut de statu domus meditari dignaretur, eidem devote supplicasset, prætendens Escaetorem nobis nimis fore timendum, et, ²sicut actualiter contingit, in nullo parcendum; Rex ait ipsum pro oculis capitis sui non audere injuriari, quin potius justitiam in omnibus imitari. Sed hoc verbum consolatorium apparuit frustratorium, cum negotium pervenisset ad actum; quia nihil de stauro Abbatis potuimus habere, seu ad usum retinere, nisi per grave pactum. Tam igitur aperte Conventus quam Abbatis seisivit maneria; tutelæ suæ mancipavit res et averia, donec per breve regium fuissent liberata; cum bona Baronie Conventus a Baronia Abbatis discreta sunt, et separata, prout per petitionem in Curia regia littera fuerat impetrata, sub hac forma:—

The Abbot's stock and manors seized by the Escheator.

¹ *peccuniam* in MS.| ² *sic* in MS., by inadvertence.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

MONASTERII SANCTI ALBANI.

5

Breve Regis suo Escaetori de bonis Conventualibus A.D. 1290.
*Monasterii Sancti Albani, Priori et Conventui
ibidem deliberatum.*

“Edwardus, Dei gratia, et cætera, dilecto clerico suo, Domino Writ en-
“Malculmo de Harle, Escaetori suo ¹ultra Trentam. Cum joining that
“dilecti nobis in Christo Prior et Conventus de Sancto the Es-
“Albano bona habeant, et possessiones, separata de bonis Ab- cheator
“batis loci ejusdem; quæ bona sua temporibus vacationum shall re-
“ejusdem Abbathie retroactis temporibus capi non consue- spect the
“verunt in manum nostram; ac vos, mortuo nuper Abbate separate property of
“ejusdem loci, quædam bona et possessiones ipsorum Prioris the Prior
“et Conventus seisiri fecistis in manum nostram; nolentes and Con-
“eos modo inconsueto molestari, vobis mandamus quod Pri- vent.
“orem et Conventum non tractetis, vel per vestros tractari
“faciatis, aliter quam tractari consueverunt in aliis vacationibus
“temporibus retroactis. Teste meipso, apud Rushforde, quarto
“decimo die Novembris, anno regni nostri octavo decimo.”

*Continuatio processus et malitiæ Escaetoris
prænotati.*

Maneria tamen de Childewik et de Estbury, cum The Es-
rebus aliis, continue occupavit, non obstante quod ea cheator
prædictus Abbas pro Anniversario suo faciendo Con- seizes
ventui assignavit; firmasque coquinæ Conventus cepit certain
ad votum. Quod Abbati fuerat, vel fuisse poterat, manors be-
subjugavit totum; ipsos quoque, qui maneria Abbatis long to
ad firmam tenuerunt, disseisivit, et illa, cum ²carrucis the Con-
et jumentariis, sibi seisivit, donec ²carrucæ per breve vent, not-
regium fuerant liberatæ. Non tantum temporalia, quin, withstand-
³mirum dictu, spiritualia, venditioni Escaetor exposuit; ing the
qui decimas ecclesiæ de Dolowe collectas, et in horreis writ.
congregatas, vendidit; quas vobis dari, seu quomodo-
libet liberari, Rex jubere noluit.

¹ An error probably for *citra*.
See Madox, *Hist. Exchequer*, vol.
ii. p. 188.

² *carucis* and *carucæ* in MS.

³ *miro* in MS.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham, regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1290. Prior vero studuit, (et in quantum potuit,) omnia salvare, verumque distulit. Timor ipsum compulit tandem titubare. Ecce enim, ¹proh dolor! vendidit nobis Escaetor omnia mobilia existentia infra Abbatiam, Abbatem defunctum tangentia in universo, pro quinquaginta libris duobus solidis; omne genus bladi apud manerium de Parco, cum ²feno et pastura, pro septuaginta marcis. Recepit etiam a nobis pro bidentibus plus quam centum libras argenti; et, ne ad nemora manus protendisset nefandas, usque in Festum Sancti Petri ad Vincula proximum, centum marcas a nobis percepit; arreragia redditus, et debita, circumquaque extorsit, dominium loco Abbatis temporaliter exercuit. Nobis igitur profuisset, quicquid in posterum contigisset, ³pecuniam recepisse, Abbate vivente; diuque languente, multa vendidisse, contra infortunium, quod emersit nimium, nobis præcavisse; quam tanta; totque, et talia, quadam sub incuria velut, amisisse. Unde quidam doluerunt, quidam vero deriserunt, nos hæc incurrisse.—

A composition is at length paid by the Prior for the property belonging to the Abbey.

A preferable course might have been adopted.

“ Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

“ Quique sibi caveant, talia ne subeant.”

Processus super electione Johannis de Berchamstede in Abbatem Monasterii Sancti Albani.

The Prior appoints a day for the election of an Abbot. In crastino igitur tumulationis prædicti patris, videlicet, in crastino Sancti Leonardi, anno Domini millesimo ducesimo nonagesimo, anno regni Regis Edwardi octavo decimo, Dominus Johannes de Maryns, tunc Prior hujus ecclesiæ, communi fretus consilio, de negotio electionis jugiter inchoavit cogitare: unde in crastino Conceptionis gloriosissimæ Virginis proximo instanti ordinavit electionem, per Dei gratiam, fore celebrandam.

¹ *proth* in MS.

² *fono* in MS.

³ *peccuniam* in MS.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

MONASTERII SANCTI ALBANI.

7

Cum igitur omni festinatione tres monachi istius domus, videlicet, Fratres Willelmus de Parys, Archidiaconus, Gaufridus de Sancto Albano, Prior de Redburne, Johannes de Stakederne, Supprior, Domini Regis præsentiam quæsierunt, ad impetrandum licentiam eligendi Abbatem, cum littera sigillo Conventus signata.

A.D. 1290.
A deputation waits on the King for a *congé d'élire*.

Continuatio processus et materiæ electionis prænotatæ.

Accepta a Rege eligendi licentia, et convenientibus ad electionem qui debuerunt, voluerunt, et potuerunt, interesse, invocata Sancti Spiritus gratia, per viam compromissi procedentes, prout moris est, hujus monasterii fratrem, Johannem de Berkhamstede, in Abbatem concorditer elegerunt.

John de Berkhamstede is elected Abbot, 9th Dec. 1290.

Qualiter electus Domino Regi præsentatur.

Consequenter, cum Dominus Rex apud Sanctum Albanum declinasset, præsentatus ei fuerat electus, quem benigne acceptavit; nec voluit aliquis, sicut nec profuit, de fine faciendo pro vacatione habenda ipsum sollicitare; qui inde gratiam Priori petenti statim post mortem Abbatis, sicut alias, facere non curavit. Qui tamen pro electo Summo Pontifici scripsit.

King Edward I. visiting St. Alban's, the Abbot elect is presented to him.

De progressu prædicti electi versus Curiam Romanam, pro confirmatione electionis suæ prænotatæ.

Memoratus vero electus, a die electionis suæ usque ad progressionem suam ad Curiam, in camera Prioris morabatur; qui in nullo se intromisit, sed Prior, sibi providendo interim, necessaria reverenter ministravit.

The Abbot elect abides in the Prior's chamber for a time.

In crastino igitur Circumcisionis Dominicæ iter suum arripiens, in nomine Spiritus Sancti, negotium prosequitur prælibatum, assumptis secum quatuor monachis,

Accompanied by four monks,

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

John III.,
25th
Abbot,
A.D.
1290-1301.
—
he sets out
for Rome,
2nd Jany.
1291.
They bor-
row money
at London,
for the
journey.

videlicet, Fratribus Johanne Passevant, ¹ Reginaldo de Oxonia, Johanne de Stakederne, Suppriore, et Roberto de Nortone; qui in Capitulo sacramentum in verbo Dei præstiterunt, quod per se, nec per alios, contra statum hujus ecclesiæ vel instantis negotii, seu quorundam fratrum, malitiose procurarent; veniam siquidem petentes, ut Conventus pro ipsis oraret, in osculo pacis ad ostium Capituli recesserunt. Qui, Londoniis declinantes, ad expensas de mercatoribus quinquaginta marcas argenti sub obligatione receperunt.

*De articulis in examinatione electionis prædicti
Abbatis inquisitis.*

Abbot
John
arrives at
Rome.

He visits
the Pope
and Cardi-
nals, one
excepted.
Reginald
de St. Al-
ban's, his
proctor.

Per illarum viarum discrimina memoratus electus ²pericula magno labore, festinatione omni qua potuit, pertranseundo, ³die Sancti Petri ad Vincula ad Curiam Romanam usque perveniens, mox Dominum Papam, Cardinales singulos, (præter unum, dictum “⁴Johannem Jolet,” qui moleste tulit ipsum eo die non fuisse visitatum,) personaliter visitavit. Multum enim præsens negotium fuerat visitatum per diligentiam et circumspectionem Magistri Reginaldi de Sancto Albano, procuratoris nostri in Curia Romana; qui bene notus et laudabiliter extitit in eadem, et tunc de novo per manum publicam super petitione confirmationis electi procurator constitutus.

Continuatio processus et materiæ prænotatæ.

He receives
Papal be-
nediction.

Examīnatus fuit electus in Curia Romana, munus ibidem suscipiens benedictionis a Summo Pontifice, con-

¹ *Reginado* in MS.

² The words “*ac steti*” precede this word in the MS.; by mistake possibly for “*ac freti*.”

³ This, August 1, is evidently an

erroneous date.

⁴ John Cholet, a Frenchman, Canon of Beauvais, Cardinal Priest of St. Cecilia, is probably the person meant.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

firmatus: et cum decretum electionis, (forsitan præbendi ambitione,) reputatum fuisset reprehensibile, Papa, de potestatis suæ plenitudine, defectum ¹ supplevit.

John III.,
25th
Abbot,
A.D.
1290–1301.

De examinatione et confirmatione electionis prænotatæ.

“ Inquisitio facta apud Urbem Veterem per ² reverentissimos patres, videlicet, Dominos Tusculanum Episcopum ³ H., et ⁴ Neapoleonem, Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, de forma et modo electionis prædictæ.

Official examination and confirmation, at Rome, of the election.

“ Primo, quæsitum fuit tam de anno quam de die obitus Rogeri, quondam Abbatis. Ad quod fuit responsum, quod obiit anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo, in crastino Animarum.

“ Item, quo die traditus fuit sepulturæ. Ad quod responsum fuit, quod tertio die post obitum ejus.

“ Item, de licentia eligendi petita a Rege. Ad quod responsum fuit, quod petita fuit, pariter et obtenta; prout testatur littera regia super hæc confecta.

“ Item, si certus dies ad electionem de Abbate futuro celebrandam fuit statutus. Ad quod fuit responsum, quod sic.

“ Item, si celebrata fuit electio infra tempus a canone diffinitum, scilicet, infra tres menses a tempore vacationis. Ad quod fuit responsum, quod sic.

“ Item, si die statuto adveniente, omnes qui deberunt, voluerunt, et ⁵ commode potuerunt, interesse dictæ electioni, interfuerunt. Ad quod fuit responsum, quod sic.

“ Item, quo die celebrata fuit electio, qualiter, et ubi. Ad quod fuit responsum, quod in crastino Conceptionis

¹ *suplevit* in MS.

² *reverentissimos* in MS.

³ It seems very doubtful if the Bishop of Tusculum, at this time, was a Cardinal.

⁴ Napoleon Frangipani, surnamed “Orsini,” Cardinal Deacon of St. Adrian.

⁵ *comode* in MS.

Cambridge University Press

978-1-108-04683-1 - Gesta Abbatum Monasterii Sancti Albani: A Thoma Walsingham,
regnante Ricardo Secundo, Compilata: Volume 2: A.D. 1290–1349

Edited by Henry Thomas Riley

Excerpt

[More information](#)

10

GESTA ABBATUM

- John III, “ Beatæ Mariæ Virginis, quinto, scilicet, Idus Decembris,
25th “ publice ac solemniter in Capitulo.
Abbot, “ Item, per quam viam procedebatur ad electionem.
A.D. “ Ad quod fuit responsum, quod per viam compro-
1290–1301. “ missi.
— “ Item, quare potius hanc per viam quam per viam
“ scrutinii. Ad quod fuit responsum, quod, ut a juris-
“ peritis dicebatur, per hanc viam facilius ¹ consulitur
“ Ecclesiæ.
“ Item, qualiter perventum fuit ad hanc viam. Ad
“ quod fuit responsum, quia die statuto ad eligendum
“ convenientibus in unum, recitata fuit Constitutio
“ Generalis Concilii—‘ Quia propter diversas.’ Qua
“ recitata, post tractatus habitos super formis in dicta
“ Constitutione contentis, quæsivit Prior Monasterii
“ Sancti Albani, prout moris erat, per quam viam
“ placuit eis procedere. Qui, statim respondentes,
“ dixerunt per viam compromissi.
“ Item, si hoc quæsivit ab omnibus in genere, an a
“ singulis in specie. Ad quod fuit responsum, quod
“ ab omnibus in genere, et statim post a singulis in
“ specie.
“ Item, in quot et quos fuit compromissum. Ad
“ quod fuit responsum, quod in novem, quorum nomina
“ habentur in quadam littera super hæc confecta, sigillo
“ Capituli sigillata.
“ Item, si isti novem hujusmodi compromissum, seu
“ potestatem eligendi, sibi commissam, reverenter sus-
“ ceperunt. Ad quod fuit responsum, quod sic.
“ Item, si statim post hujusmodi potestatem sibi at-
“ tributam, et ab ipsis reverenter susceptam, de Abbate
“ defuncto, secesserunt in partem. Ad quod fuit re-
“ sponsum, quod sic.
“ Item, quo in loco tractabant. Ad quod fuit re-
“ sponsum, quod in Capella quondam Rogeri Abbatis.

¹ *consuliter* in MS.